

Лариса О. Вдовенко

Вінницький національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-6283-2385>

**ФІНАНСОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ:
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ТА ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ
РЕАЛІЗАЦІЇ**

У статті обґрунтовано теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній в умовах глобалізації фінансового середовища та інтеграції у міжнародні ринки капіталу. Встановлено, що фінансова трансформація аграрних компаній у сучасних умовах виходить за межі традиційної модернізації фінансового управління та набуває ознак комплексного механізму адаптації підприємства до вимог глобального фінансового середовища. Для досягнення поставленої мети використано методи наукового узагальнення, систематизації, порівняльного аналізу, бібліографічного дослідження, структурно-логічного моделювання та методи теоретичного узагальнення. У статті доведено, що теоретико-методологічну основу фінансової трансформації формують положення теорії корпоративних фінансів, інституційної теорії ринків капіталу та концепції фінансової архітектури підприємства, які забезпечують формування системного підходу до модернізації фінансової системи аграрних компаній. Визначено, що фінансова трансформація реалізується через систему принципів, інституційних механізмів, фінансово-управлінських та технологічних інструментів, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та ринкової вартості підприємства. Обґрунтовано роль інституційних механізмів фінансової трансформації, зокрема корпоративного управління, IFRS, ESG-підходів, IPO readiness, due diligence та risk-management, у процесі адаптації аграрних компаній до міжнародних ринків капіталу. Встановлено, що комплексне використання зазначених механізмів забезпечує підвищення рівня фінансової прозорості, зниження інформаційної асиметрії та формування довіри міжнародних інвесторів. Систематизовано фінансово-управлінські та технологічні інструменти реалізації фінансової трансформації, до яких віднесено оптимізацію структури капіталу, стратегічне фінансове планування, систему внутрішнього контролю, ERP-системи, BI-аналітику, цифрову фінансову звітність та автоматизований фінансовий моніторинг. Доведено, що інтеграція зазначених інструментів забезпечує модернізацію фінансової архітектури аграрних компаній, підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами та формування адаптивної системи стратегічного фінансового управління. У результаті дослідження встановлено, що стратегічний ефект фінансової трансформації проявляється у зростанні капіталізації, інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та конкурентоспроможності аграрних компаній. Запропонований підхід формує теоретичне підґрунтя для подальшого розвитку механізмів інтеграції аграрних підприємств у міжнародні ринки

капіталу та модернізації їх фінансової системи відповідно до вимог глобального фінансового середовища.

Ключові слова: фінансова трансформація; аграрні компанії; міжнародні ринки капіталу; корпоративне управління; IFRS; ESG; фінансова архітектура підприємства; risk-management; ERP-системи; інституційні механізми; фінансова стійкість; капіталізація.